

Nedugo nakon što je ministarka Zorane Mihajlović izjavila da Srbija raspolaže rudnim bogatstvom od oko 200 milijardi dolara, Koalicija za održivo rudarstvo i Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR) podnele su u Ustavnom sudu Srbije inicijative za ocenu ustavnosti zakona o rudarstvu i eksproprijaciji.

“Uložili smo predlog Ustavnom sudu da razmotri ustavnost Zakona o rudarstvu i Zakona o eksproprijaciji u onim tačkama gde on omogućava eksproprijaciju, odnosno proglašavanje javnog interesa na bilo čijoj imovini na celoj teritoriji Srbije”, izjavio je predstavnik CEKOR-a i Koalicije za održivo rudarstvo Zvezdan Kalmar na konferenciji za štampu.

Kalmar je dodao da se Srbija predstavlja kao “rudarski Eldorado”, ali da se ne uzimaju u obzir ekološke i socijalne posledice koje bi bile rezultat rudarskog “buma” o kom se sve češće spekulise u medijima. On je naveo da se negativne posledice pojedinih projekata već osećaju, navevši poslovanje kineske kompanije Zi Ćin u Boru kao primer. Kalmar je naglasio da rudarske kompanije po predlogu novog Zakona o rudarstvu mogu da na neograničen način vrše istraživanja terena, čak i bez prethodne najave lokalnim zajednicima.

“Ljudi će se pretvoriti u kmetove, praktično na svojoj teritoriji, mi ovaj zakon vidimo kao neku vrstu kolonijalnog ili čak feudalnog zakona gde ćemo imati jednog centralnog, autoritarnog vladara nad zemljom, koji će moći da izdaje dozvole za rudarenje”, kaže Kalmar.

Advokat iz Niša Goran Đorđević je ocenio da Zakon o rudarstvu predstavlja jedan istinski presedan koji naša zakonodavna praksa do sada nije poznavala.

“Zakon o rudarstvu u članu osam direktno omogućava da se privredni subjekti sa privatnim kapitalom javljaju kao korisnici eksproprijacije, (narušavajući) istovremeno sve odredbe Zakona o eksproprijaciji kao jednog krovnog zakona”, kaže Goran Đorđević.

Prema Đorđevićevim rečima, aktuelni Zakon o rudarstvu, ali i Nacrt novog zakona o rudarstvu apsolutno odstupaju od svih normi i principa koji su prepoznati vekovima unazad.

Advokat iz Beograda Predrag Savić smatra da bi trebalo podneti i treću inicijativa, za ocenu ustavnosti člana Zakona o planiranju i izgradnji, s obzirom da ta odredba “izjednačava sistem odbrane Srbije i firme koje se bave rudarstvom”. On objašnjava da se u toj odredbi kaže da se za uklanjanje ili gradnju zgrada, postrojenja i ostalih sistema koji se koriste za rudarstvo ne može da primeni odredba Zakona o planiranju i izgradnji.

“Znači, oni mogu da grade bez poštovanja odredbi Zakona o planiranju i izgradnji, potpuno po osnovu Zakona o rudarstvu. Znači rudarski inspektor je ovde preuzeo ulogu Boga i batine,” ocenjuje Savić.

Naglašava da bi shodno toj odredbi rudarske kompanije mogle da grade onako kako njim odgovara, kao i da je to primer “najcrnje pozitivne diskriminacije u korist rudarskih

kompanija”, bilo da se radi o privatnim ili državnim firmama. Posebno ističe na manjkavost te odredbe u slučaju da dođe do neke rudarske katastrofe ili prirodne kataklizme. U želji da ilustruje posledice novih zakona po same građane, Savić je naveo primer jedne porodice iz Vreoca, koja ima šestoro dece i živi na ivici rudnika uglja, provalije duboke nekoliko stotina metara. Toj porodici u vreme kada je važila odgovarajuća odredba Zakona o planiranju i izgradnji nadležni sud je vršio procenu imovine koja se nalazi blizu rudnika i određeno je da ona vredi između 60 i 80 hiljada evra. Savić objašnjava, da je primenom novog zakona, vrednost te iste imovine sada svedena na vrednost poljoprivrednog zemljišta, pa je znatno manja od prethodne i iznosi svega 16 hiljada evra.

Izvor: novaekonomija.rs